

KONKURS ORTOGRAFICZNY

Celem szkolnego konkursu ortograficznego jest rozwijanie umiejętności poprawnego pisania, kształtowanie nawyków i umiejętności sprawdzania pisowni, zachęcenie do nauki ortografii i budowanie przekonania, że ortografia nie jest taka trudna, jak się wydaje.

Szkolny Konkurs Ortograficzny jest konkursem przeznaczonym dla uczniów klas 1-3. Konkurs składa się z dwóch etapów.

Pierwszy etap jest obowiązkowy dla wszystkich uczniów i traktowany jest jako sprawdzian umiejętności ortograficznych klasy.

W pierwszym etapie:

- ❖ uczniowie klas pierwszych wykazują się znajomością pisowni wyrazów z podanej listy;
- ❖ uczniowie klas drugich i trzecich uzupełniają tekst z lukami. W tekście mogą się pojawić wyrazy z trudnościami ortograficznymi określonymi w podanym zakresie znajomości ortografii - odpowiednio dla klas drugich i trzecich.

Do drugiego etapu kwalifikują się uczniowie, którzy popełnili nie więcej niż 3 błędy.

Udział w drugim etapie jest nieobowiązkowy, ale gorąco do niego zachęcamy.

Na zwycięzców konkursu - Mistrzów Ortografii czekają nagrody, zaszczytne tytuły i dyplomy.

W drugim etapie uczestnicy konkursu z klas pierwszych piszą dyktando z trudnościami ortograficznymi. Uczniowie klas drugich i trzecich oprócz dyktanda wyjaśniają zasady pisowni podanych wyrazów.

Dyktando jest dopasowane do zakresu znajomości ortografii odpowiednio dla klas pierwszych, drugich i trzecich.

Tytuł Mistrzów Ortografii uzyskają osoby, które w finale nie popełnią żadnego błędu.

Tytuł Wicemistrzów Ortografii uzyskają osoby, które w finale popełnią nie więcej niż 1 błąd.

Mistrzowie i wicemistrzowie otrzymają nagrody rzeczowe, a wszyscy finaliści otrzymają znaczki na złotą stronę paszportu i pamiątkowe dyplomy.

Zakres konkursu ortograficznego dla klasy 1

żółty, żonkil, nożyczki, żółtko, księżyc, róża, żółw, wąż, żyrafa, jeź, żaba, bażant, żmija, żelazko

rzeka, rzodkiewka, brzoza, drzewo, krzew, grzyb, jarzębina, warzywa, orzech, Grzegorz, Krzysztof, Marzena, Małgorzata, krzesło

król, królowa, królik, góra, góral, ogórek, trójkąt, wiewiórka, wóz, wróbel, jaskółka, samochód, kółko, pióro, dół, mróz, lód, sól, mrówka, ósemka, pomocników, Józef

kura, kogut, buty, długi, dłuższy, gruby, Jurek, Ula, Kuba, mucha, ucho, chmura, ul, tulipan, kapusta, truskawka, kulka, grupa, upominek, butka, częstuje, przekopują, kukutka, kruk, lupa, krasnoludek, chrupać

chleb, chata, dach, choinka, chór, chłopiec, chomik, chustka

hulajnoga, Henryk, hipopotam, huśtawka, herbata, herbatniki

słoń, słońce, koń, ćma, dzieciół, ciastko, ciocia, rybki, miś, śnieg dziewczynka, dźwig, pajak, bąk, pąk, ząb, dąb, gęś

Wiem, że zdanie zaczynamy pisać wielką literą i kończymy, stawiając kropkę.

Zakres konkursu ortograficznego dla klasy 2

Pisownia wyrazów z Ó

Zasady:

- ❖ gdy wymienne na o, a i e, np. kółko – koło, wrócić – wracać, pióro – pierze;
- ❖ w zakończeniach typu: -ów, -ówka, -ówna, np. Kraków, końcówka, cesarzówna (wyjątki: *skuwka, zasuwka*).

Pisownia wyrazów z U

Zasady:

- ❖ na początku wyrazów, np. ucho, ulica, Urszula (wyjątki: *ósemka, ósmy*);
- ❖ w czasownikach zakończonych na: -uj, -ujesz, -uje, np. maluj, rysujesz, podskakuje.

Pisownia wyrazów z RZ

Zasady:

- ❖ po spółgłoskach: b, p, d, t, g, k, ch, j, w, np. brzuch, przyczyna, drzwi, trzmiel, grzebać, krzesło, chrząszcz, spojrzeć, wrzask (wyjątki: *pszczota, pszenica, pszenżyto, lepszy, bukszpan, najnowszy, mocniejszy, ładniejszy, także*);
- ❖ gdy wymienne na r, np. wierzyć – wiara, dobrze – dobry;
- ❖ w zakończeniach rzeczowników: -arz, -erz, np. malarz, pisarz, kołnierz, harcerz, żołnierz (wyjątki: *garaż, bandaż, bagaż, witraż, straż, pejzaż*).

Pisownia wyrazów z Ź

Zasady:

- ❖ gdy wymienne na: g, np. książka – księga;

Pisownia wyrazów z CH

Zasady:

- ❖ na końcu wyrazów, np. na drogach, orzech, zuch (wyjątek: *druh*).

Pisownia wyrazów wielką literą

Zasady:

- ❖ na początku zdania;
- ❖ imiona i nazwiska;
- ❖ nazwy geograficzne (państwa, miasta, rzeki);
- ❖ tytuły książek i czasopism.

Pisownia wyrazów ze spółgłoskami miękkimi w różnych pozycjach

Zasady:

- ❖ zmiękczaamy spółgłoski literą **i**, gdy po niej następuje samogłoska, np. **niesie**;
- ❖ spółgłoski miękkie **ś, ć, ń, ź, dź** piszemy na końcu wyrazów typu: **koń, miłość, przyjaźń**;
- ❖ spółgłoski miękkie **ś, ć, ń, ź, dź** piszemy przed spółgłoską w wyrazach typu: **żrebak, ćma, śpi, dźwięk, słońce**.

Pisownia „**nie**” z czasownikiem i przymiotnikiem.

Pisownia wyrazów z utratą dźwięczności typu: **lew, sad, kózka, rybka, śnieg, marchewka**.

Trudne wyrazy niewymienne i wyjątki od zasad do nauczenia się i powtarzania dla klas 2

album, Andrzej, bagaż, bandaż, bażant, biurko, bluzka, bohater, budzi, bujne, bukszpan, burza, chaber, chmura, chochlik, chór, chrupki, chrząszcz, chustka, córka, cóż, cukier, czyhać, druh, druhna, dyżurny, garaż, góra, góral, gruby, Grzegorz, gżegżółka, hak, Halina, hałas, hamak, hamowanie, Hania, harce, harcerz, hart, hasło, Helena, hełm, Heniek, herb, herbata, herbatnik, hetman, Hilary, hodowla, hojny, hokeista, hokej, honor, Honorata, hotel, hufiec, huk, hulajnoga, humor, hura, huta, hymn, jarzębina, jarzyna, jaskółka, jeź, jeżeli, Józef, juhas, Jurek, już, każdy, kłótnia, korzeń, kozuch, krokus, królik, kruk, krzyż, kształt, kula, kurz, lepszy, ludowy, lustro, ładniejszy, łąka, łupina, łyżka, łyżwy, Marzena, marzyć, mąż, mnóstwo, może, można, mózg, mur, najlepszy, najnowszy, nauczyciel, nowszy, nożyczki, nóż, odkurzacz, odłożyć, ogórek, ohydny, otówek, orzech, pajak, pasażer, pejzaż, plaża, płótno, Podhale, ponieważ, porządek, porzeczeki, pożyteczny, późno, przepiórka, przyłaszczka, przytulić, pszczoła, Pszczyna, pszenica, pszenżyto, punktualność, równina, róża, różnobarwny, różowy, ryż, rzadki, rząd, rzecz, rzeka, rzeżucha, rzodkiewka, rzuca, skóra, skuwka, słuchać, sprężyna, straż, ścieżka, śmiech, śmigus-dyngus, świeży, także, tchórz, też, trąba, tulipan, ulubiony, wahadełko, wąż, wicher, wielbłąd, wierzba, wiewiórka, wieża, witraż, wkrótce, włócznia, wnuczka, wrażliwość, wróbel, wróżba, wróżka, wspólny, wszędzie, wszystko, wujek, zanurzać, zasuwka, zaufanie, zdarzenie, zjeżdżać, zuch, zwierzę, źródło, żaba, żagiel, żaglówka, żal, żarówka, żart, żądać, że, żmija, żołnierz, żona, żonkil, żółtko, żółty, żółw, żubr, żuraw, życie, życzenia, żyrafa, żyto

Zakres konkursu ortograficznego dla klasy 3

Pisownia wyrazów z Ó

Zasady:

- ❖ gdy wymienne na o, a i e, np. kółko - koło, wrócić - wracać, pióro - pierze;
- ❖ w zakończeniach typu: -ów, -ówka, -ówna, np. Kraków, końcówka, cesarzówna (wyjątki: *skuwka, zasuwka*).

Pisownia wyrazów z U

Zasady:

- ❖ na początku wyrazów, np. ucho, ulica, Urszula (wyjątki: *ósemka, ósmy*);
- ❖ w zakończeniach typu: -un, -unek, -uchna, -uszka, -uszek, -uch, -us, -usia, np. opiekun, pakunek, córuchna, poduszka, wianuszek, duch, autobus, Danusia;
- ❖ w czasownikach zakończonych na: -uj, -ujesz, -uje, np. maluj, rysujesz, podskakuje.

Pisownia wyrazów z RZ

Zasady:

- ❖ po spółgłoskach: b, p, d, t, g, k, ch, j, w, np. brzuch, przyczyna, drzwi, trzmiel, grzebać, krzesło, chrząszcz, spojrzeć, wrzask (wyjątki: *pszczola, pszenica, pszenżyto, lepszy, bukszan, najnowszy, mocniejszy, ładniejszy, także*);
- ❖ gdy wymienne na r, np. wierzyć - wiara, dobrze - dobry;
- ❖ w zakończeniach rzeczowników: -arz, -erz, np. malarz, pisarz, kołnierz, harcerz, żołnierz (wyjątki: *garaż, bandaż, bagaż, witraż, straż, pejzaż*).

Pisownia wyrazów z Ź

Zasady:

- ❖ gdy wymienne na: g, dz, h, z, ź, s, np. książka - księga, pieniędzy - pieniądz, drużyna - druh, watażka - wataha, każe (coś zrobić) - kazać, maże (po czymś) - mazać, zagrożenie - groźny, bliżej - blisko;
- ❖ po literach: l, ł, r, n, m, np. lżej, ulżyć, małże, małżeństwo, rżysko, rżenie, rewanż, oranżada, mżawka.

Pisownia wyrazów z CH

Zasady:

- ❖ gdy wymienne na sz, np. mucha - muszka, puch - puszek;
- ❖ po literze s, np. schab, schody, wschód;

- ❖ na końcu wyrazów, np. **na drogach, orzech, zuch** (wyjątek: druh).

Pisownia wyrazów wielką literą

Zasady:

- ❖ na początku zdania;
- ❖ imiona i nazwiska;
- ❖ nazwy geograficzne (państwa, miasta, rzeki);
- ❖ tytuły książek i czasopism;
- ❖ nazwy świąt i pomników;
- ❖ zwroty grzecznościowe w korespondencji.

Pisownia wyrazów ze spółgłoskami miękkimi w różnych pozycjach

Zasady:

- ❖ zmiękczaamy spółgłoski literą **i**, gdy po niej następuje samogłoska, np. **niesie**;
- ❖ spółgłoski miękkie **ś, ć, ń, ź, dź** piszemy na końcu wyrazów typu: **koń, miłość, przyjaźń**;
- ❖ spółgłoski miękkie **ś, ć, ń, ź, dź** piszemy przed spółgłoską w wyrazach typu: **żrebak, ćma, śpi, dźwięk, słońce**.

Pisownia „**nie**” z czasownikiem i przymiotnikiem.

Pisownia kolorów, np. **jasnożółty, czarno-czerwony**.

Pisownia wyrazów należących do tej samej rodziny wyrazów niewymiennych, np. **góra, góral, góralski, górzysty**.

Zakończenie **-ą** w rzeczownikach w liczbie pojedynczej, np. **różą, wodą, łąką, matką**.

Zakończenie **-om** w rzeczownikach w liczbie mnogiej, np. **różom, wodom, łąkom, matkom**.

Pisownia wyrazów z utratą dźwięczności typu: **lew, sad, kózka, rybka, śnieg, marchewka**.

Pisownia „**nie**” z przysłówkiem.

Pisownia wyrazów z **ą** i **ę** w różnych pozycjach, ze szczególnym uwzględnieniem form czasownika w czasie przeszłym, np. **zaczęli, stanęli**.

Znaki przestankowe w zdaniach: kropka, przecinek (przy wyliczaniu oraz przed **że, który, aby, gdy**), pytajnik, wykrzyknik. Uczeń poprawnie stosuje znaki przestankowe w zdaniach.

Trudne wyrazy niewymienne i wyjątki od zasad do nauczenia się i powtarzania dla klas 3

album, autokar, bagaż, bandaż, bażant, biurko, bluzka, bohater, budzi, bujne, bukszpan, burza, chaber, chmura, chór, chusteczka, chustka, chwalić, córka, cóż, cukier, czyhać, druh, druhna, dyżurny, garaż, góra, górnik, Grzegorz, gżegżółka, hak, Halina, hałas, hamak, hamowanie, Hania, harce, harcerz, hart, hasło, Helena, hełm, Heniek, herb, herbata, herbatnik, hetman, Hilary, hodowla, hojny, hokeista, hokej, honor, Honorata, hotel, hufiec, huk, hulajnoga, humor, hura, huta, hymn, jarzębina, jarzyna, jaskółka, jeź, jeżeli, Józef, juhas, już, każdy, kąkol, kąt, kłótnia, korzeń, kozuch, królik, krzyż, kształt, kszyc (nazwa ptaka), kula, kurz, kuzyn, lepszy, ludowy, lustro, ładniejszy, łąka, łupina, łyżka, łyżwy, mąż, mocniejszy, może, można, mózg, mur, najlepszy, najładniejszy, najmocniejszy, najnowszy, nauczyciel, nowszy, nożyczki, nóż, odkurzacz, odłożyć, odwilż, ogórek, ohydny, ołówek, orzech, pajak, pasażer, pejzaż, plaża, płótno, Podhale, podróż, ponieważ, porządek, porzeczki, pożywienie, północ, późno, przepiórka, przytulić, pszczoła, Pszczyna, pszenica, pszenżyto, punktualność, równina, róża, różowy, ryż, rzadki, rząd, rzecz, rzeka, rzepa, rzodkiewka, rzuca, skóra, skuwka, słuchać, straż, śmiech, śmigus-dyngus, także, tchórz, też, trąba, wahadełko, warzywa, wąż, wicher, wielbłąd, wierzba, wiewiórka, wieża, witraż, włócznia, w ogóle, wróbel, wróżba, wróżka, wspólny, wszędzie, wszystko, wśród, wujek, wydarzenie, wyjechać, zanurzać, zasuwka, zaufanie, zboża, zdarzenie, zuch, zwierzę, źródło, żaba, żagiel, żaglówka, żal, żarówka, żart, żądać, że, żegnać, żelazko, żelazo, żmija, żołnierz, żona, żonkil, żółtko, żółw, żubr, żuraw, życie, życzenia, żyrafa, żyto